

05.05.2026
KSL/67/03.01.00/2023

Pihtiputaan kunta
pihtiputaan.kunta@pihtipudas.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 25.3.2026

LAUSUNTO UUSIMON TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVAN LUONNOKSESTA, PIHTIPUDAS

Uusimon tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnos mahdollistaa 15 kokonaiskorkeudeltaan enintään 300 metrin tuulivoimalan sijoittumisen. Keski-Suomen liitto antaa lausunnon perustuen kaavaluonnoksen julkisesti nähtävillä olevaan aineistoon.

Uusimon tuulivoimahankkeen ympäristöön kohdistuvat vaikutukset on arvioitu erillisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä. YVA-menettelyssä arvioitiin nollavaihtoehdon lisäksi 21, 18 ja 10 kokonaiskorkeudeltaan 300 metrin voimalan kokonaisuuksia sekä sähkönsiirron vaihtoehtoja. Kaavaselostuksen mukaan voimalasijoittelu on muuttunut YVA-vaiheesta kaavan valmisteluvaiheeseen ja sähkönsiirron lopullinen toteutustapa päätetään myöhemmin hankkeen edetessä. Sähkönsiirron vaihtoehtoina selvitetään yhteisvoimajohtoratkaisuja muiden hankkeiden kanssa.

Keski-Suomen ELY-keskus on antanut Uusimon tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta yhteysviranomaisen perustellun päätelmän 27.2.2025. Päätelmän perusteluissa yhteysviranomaisen viittaa muun ohella Maakuntakaavan 2040 ratkaisuun eikä näe perusteita Uusimon tuulivoimala-alueen laajentamiselle suuremmaksi kuin mitä maakuntakaavassa on rajattu. Yhteysviranomaisen esittää voimalamäärän vähentämistä sekä voimaloiden uudelleensijoittamisen tarkastelua siten, että otetaan huomioon maakuntakaavan 2040 mukaiset reunaehdot.

Keski-Suomen maakuntakaavassa 2040 on osoitettu yhteensä 19 seudullisen kokoluokan tuulivoima-aluetta (vähintään 10 voimalan kokonaisuudet) osa-alueen erityisominaisuutta osoittavalla merkinnällä tv, tuulivoimatuotantoon soveltuva alue. Uusimon tuulivoimayleiskaavan luonnoksessa esitetyistä 15 voimalapaikasta noin puolet sijoittuu maakuntakaavan tv-merkinnän mukaiselle alueelle ja puolet sen ulkopuolelle, tv-merkinnän länsipuolelle.

Maakuntakaavan 2040 Uusimon tv-merkinnän rajauksessa on huomioitu vaikutukset Suuri-suo-Sepänsuo-Paanasenneva-Teerineva -Natura-alueeseen ja todettu alueen sisälle jäävä Natura-alue Makkaran niitty. Merkinnän rajauksessa huomioitiin vaikutusten lieventäminen Pihtiputaan pika-asutusalueen valtakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille sekä näkymät järville ja yhteisvaikutukset. Merkinnän eteläpään ulottuminen Raudanjoen Honkanevan hiljaiselle alueelle on myös todettu.

Yleiskaavoitusta ohjaavat Keski-Suomen lainvoimaiset maakuntakaavat merkintöineen ja määräyksineen on esitetty kaavaselostuksessa, samoin Pihtiputaan kuntarajaan ja maakun-

tarajaan rajautuvien Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavojen tiedot. Selostuksessa viitataan vuonna 2020 lainvoiman saaneen Keski-Suomen maakuntakaavan tuulivoima-alueisiin. Keski-Suomen liitto huomauttaa, että voimaan tullessaan Maakuntakaava 2040 kumosi aiemmat tv-merkinnät. Kumotut merkinnät ja määräykset on esitetty Maakuntakaavan 2040 kaavakartalla.

Alueidenkäyttölain 32§:n mukaan maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa. Maakuntakaavan ohjausvaikutus ja yhteysviranomaisen Uusimon hankkeen YVA-selostuksesta antama perusteltu päätelmä huomioiden osayleiskaavoituksen lähtökohtana tulisi selvittää myös maakuntakaavan mukainen ratkaisu. Mahdollisen maakuntakaavasta poikkeamisen edellytykset tulee selvittää ja perustella yleiskaavan selvitysten ja vaikutusten arviointien kautta, ja näin varmistaa, etteivät maakuntakaavan maankäyttöä koskevat keskeiset ratkaisut ja tavoitteet vaarannu.

Kaavaselostuksessa on arvioitu kaavaluonnoksen mukaisen ratkaisun suhdetta maakuntakaavojen merkintöihin ja määräyksiin. Vaikutusten arvioinnissa on käsitelty myös yhteisvaikutuksia. Selostuksessa todetaan, että vaikka osa voimaloista sijoittuu maakuntakaavassa osoitettua tv-alueetta laajemmalle, ne eivät vaikeuta vaihemaakuntakaavan toteuttamista eivätkä ole ristiriidassa maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden ja periaatteiden kanssa.

Kaavaselostuksessa on kuvattu maisemavaikutusten yhteisvaikutusten lieventämiskeinoja vertaamalla Uusimon kaavaluonnoksen mukaista aluetta Maakuntakaavan 2040 tv-merkinnän mukaiseen alueeseen. Selostuksen mukaan vaikutukset lievenisivät hieman Uusimon suunnittelualueen länsi- ja lounaispuolilla muun muassa Muurasjärvellä ja Alvajärvellä, joissa etäisyydet Uusimon voimaloihin hieman kasvaisivat. Jotta maisemalliset yhteisvaikutukset saataisiin maltillisiksi ja esimerkiksi Pihtiputaan pika-asutusmaisemien (VAMA) osalta kohtuullisiksi, tulisi kaikkien VAMA-alueita ympäröivien tuulivoimahankkeiden toteuttaa lieventämistoimenpiteitä. Maakotkan ja metsäpeuran osalta maakuntakaavan tv-merkinnän mukaista ratkaisua vaikutusten lieventämistoimenpiteenä ei ole arvioitu.

Uusimon tuulivoimapuiston 13.2.2026 päivätyn julkisen Natura-arvioinnin johtopäätöksissä todetaan, että suunniteltu tuulivoimahanke ei yksin tai yhdessä seudun muiden tuulivoimahankkeiden tai muiden suunnitelmien kanssa vaaranna lyhyellä tai pitkällä aikavälillä Natura-alueiden koskemattomuutta, pois lukien Hallakallion, Moskuankankaan ja Uusimon hankkeiden merkittävät yhteisvaikutukset metsäpeuraan. Lisäksi todetaan muun ohella, että hankkeen vaikutuksia paikallisesti ja laajemmin seudun luontoarvoille voidaan arvioida tarkemmin ja lieventää tarpeen mukaan tuulivoimahankkeen YVA- ja kaavaprosessin yhteydessä tarkemman suunnittelun aikana.

Keski-Suomen liitolla ei ole ollut käytössään kaava-aineiston salassa pidettäviä liitteitä eikä Lupa- ja valvontaviraston kantaa Natura-arviointiin. Keski-Suomen liitto korostaa luonnon-suojeluviranomaisten näkemyksiä arvioitaessa tehtyjen vaikutusten arviointien riittävyyttä ja johtopäätösten asianmukaista huomioimista kaavaratkaisussa. Natura-arvioinnin johtopäätöksessä mainittu vaikutusten tarkempi arviointi ja tarpeen mukaan lieventäminen tulee kuitenkin tehtäväksi käynnissä olevan kaavaprosessin yhteydessä.

Keski-Suomen maakuntakaavan 2040 selvitykset ja vaikutusten arvioinnit, erityisesti luonto- ja maisemaselvitykset, ovat käytettävissä yleiskaavaa laadittaessa. Lisäksi tausta-aineistona on käytettävissä Keski-Suomen liiton vuonna 2026 julkaisema Keski-Suomen siniviherrakenne ja ekologinen verkosto -selvitys.

Lausunnon on valmistellut Liisa Bergius, liisa.bergius@keskisuomi.fi, p. 0405902296.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.